

Tradicionalnega pohoda po poteh partizanske Ljubljane se je v okviru Partizana z Ježice udeležila tudi mladinska pohodna enota Matije Udvanca, ki deluje pri osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine Stožice.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Preobrazba ni nikakršna modna muha

«Krajevne skupnosti se ne smejo spremeniti v male občine, odtujene od občanov!»

S temi besedami predsednika občinske konference SZDL, Joška Pirnarja na prvi seji novega sklica, je povedano bistvo akcije za preoblikovanje krajevnih skupnosti. Že pred časom, ko smo v naši občini – s tem se lahko neskrupno pohvalimo – prvi začeli s preoblikovanjem temeljnih samoupravnih skupnosti, nismo tega počeli tjavdan. Šlo je za povsem preprosto, pa vendar za marsikoga tako zapleteno problematiko – za prilagajanje krajevnih skupnosti ustavnim težnjam in za uresničitev njenih temeljnih zahtev – naj bi delovni človek in občan postal tudi politik in da bi v svoji temeljni samoupravni organizaciji lahko dejansko videl samega sebe. Z drugimi besedami:

s tem ko bi občan reševal svoje probleme in uveljavljal osebne interese, bi istočasno reševal kompleksnejšo družbeno problematiko.

Na dlani pa je, da bi vse skupaj ostala le mrtva črka na papirju, ko se v praksi ne bi začelo premikati. Prav tako je le praksa pokazala, da je bilo v velikih krajevnih skupnostih zelo težko, če ne celo nemogoče, da bi resnični problemi občanov prišli na svetlo. Občani so živeli nekako »v senci«, krajevni skupnosti, ki so težile postati nekakšne male občine, odmaknjene ljudem in njihovim problemom. Takšni pojavi so bili vse prej kot v interesu občanov, še več, tudi z ustavo so bili v močnem protislovju. SZDL je začela akcijo za preoblikovanje, reorganizacijo in drobitev velikih nefunkcionalnih in neprilagojenih

krajevni skupnosti. Prav v bežigrjski občini smo pri tem zaorali ledino z znanim referendumom leta 1977, ko smo dobili pet novih krajevni skupnosti. In kar naenkrat so se pokazali zdravilni učinki takšne reorganizacije. Problemi, nakopičena vprašanja in porajajoča protislovja, ki so bili prej potisnjeni ob stran, so naenkrat prišli prav v ospredje. Seveda so bili to takšni problemi, ki jih zaradi velikosti krajevni skupnosti prej niti opaziti ni bilo mogoče in so ponajvečkrat zadevali prav občane – posameznike, skratka bili so njihovi problemi.

Seveda pa bi si metali pesek v oči, ko ne bi priznali, da reorganizacija temeljnih samoupravnih skupnosti ni bila brez težav in nasprotovanj. Nasprotovanja in nihanja so bila, toda ne toliko kot odraz kakih protislovij, temveč bolj in predvsem kot rezultat prepričanja, da je to kar imamo kar dobro in pa nekakšne lagodnosti.

Dosti bolj preprosto je vprašanja reševati in filtrirati v manjših, zaprtih okoljih, obravnavanje perečih vprašanj, ki zadevajo najširši krog občanov, pa zahteva izredno živahno politično delo, obilico prepričevanja, usklajevanja, sporazumevanja...

Nekateri so celo ugovarjali zaradi prostorov in financ, kar pa je dejansko nesmiselno in zveni kot poskus opravičila za pomanjkanje ambicij, da bi vsakemu občanu omogočili dejansko sodelovati v političnem delu in sodočlati o njegovih problemih.

Eno z drugim: Začetki so bili izredno obetavni. Še več! Tudi v naprej se nam pri reorganizaciji krajevni skupnosti ni treba bati, saj lahko z veseljem ugotovimo, da je zmaga lažja od dela in da delamo več ali manj po načrtani poti. Vzniknile so nove reorganizacije, nove krajevne skupnosti. Veljalo bi morda omeniti, da bo v prihodnosti potrebno več načrtnega dela in se pri bodočih in sedanjih reorganizacijah v veliki meri opirati na politično delo občanov samih, pri katerih pravzaprav gre za to, da bodo oblikovali in izdelali takšne krajevne skupnosti, v katerih se bodo oni sami, kot nosilci oblasti in politike, ter oblikovalci lastne usode, lahko borili za realizacijo svojih hotenj in svojih potreb.

D. B.

TADEJ BRATOK

Stanovanja

Ob razpravah o komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu se mi zdi potrebno opozoriti oziroma ponovno opozoriti na problem, ki ga postavljamo v ozadje, ima pa na človeka občana dokaj velik vpliv. Predvsem na njegovo razpoloženje in zaupanje v družbo.

Gre za pravico lastnika stanovanja, da se vseli v svoje stanovanje, ki je trenutno zasedeno. To pravico mu naša zakonodaja sicer daje, ob tem pa postavlja marsikdaj takšne pogoje, da jih lastnik praktično ne more izpolniti, »imetnik stanovanjske pravice« pa se ob tem čuti zaščitenega in si privoščiti marsikakšen izgred. Lastnik takega stanovanja je v nekakšnem podrejenem položaju v primerjavi z etažnimi lastniki stanovanj, ki so družbeno priznani kot enakopravni člani naše družbe.

Tako zaščiteni imetnik stanovanjske pravice v hiši zahteva, da se stanovanje in hiša vzdržujeta na lastnikov račun, ne prispeva niti za snajenje stopnišča niti za dimnikarja, kar vse zahtevajo uredbe od lastnikov etažnih stanovanj, ne čisti snega okoli hiše in se sploh obnaša kot medved v kočevskih gozdovih. Po pravilu plačuje zelo majhno najemnino, upira se vsakršni želji in zahtevi po zamenjavi stanovanja za manjše, ustrežnejše (če poleg tega eno od sob celo oddaja) in s tem na sodišču celo uspe.

Včasih so lastniki že starejši, upokojenci, ki imajo majhno pokojnino in morajo z njo vzdrževati hišo in oddano stanovanje, morda jim pomagajo tudi otroci, ki se stiskajo v kakem manjšem, kletnem ali drugače neustreznem stanovanju, pa bi se radi preselili k staršem, da bi jim pomagali. Imetnik stanovanja si niti ne prizadeva, da bi sodeloval pri teh prizadevanjih in si poiškal drugo stanovanje. Živi poceni, gradi si počitniško hišo, ima avtomobil in si privoščiti marsikaj, kar si lastnik zaradi stroškov »njegovim« stanovanjem ne more. Poleg tega si dovoli celo obrekovanje o razmerah v hiši, slabem stanovanju in »šikanira« lastnika, pri tem pa v »takih razmerah« celo uživa in se jim noče umakniti.

Skratka, sedanja zakonodaja ustvarja marsikje nevzdržne odnose med ljudmi. Zato predlagam, da ustrezni organi tudi o tem razmišljajo in poiščejo rešitve.

D. N.

Psi napadajo poštarje

V zadnjem času se pismonoše vse pogosteje pritožujejo, da jih pri nekaterih hišah napadajo odvezani psi ali psi, ki se potepajo brez nagobčnikov po cestah ter psi, ki so privezani na tako dolgih verigah, da pismonoša ne more niti do nabiralnika in ne do zvonca, če ima nujno pošto. Upamo, da so imetniki svojih štirinožnih ljubljencev seznanjeni s predpisi, kje morajo imeti svoje ljubljen-

ce in kako morajo le ti biti v določenem primeru opremljeni, še posebno, če so popadljivi. Ti predpisi so v veljavi ves čas, sedaj pa ko razsaja slinavka in se je pojavila že na pragu Ljubljane, pa veljajo za vse še posebni poostreni predpisi. Vse potepuške pse in mačke bodo po najkrajšem postopku odstranili. Če pa lastnik žene psa na sprehod, mora biti pes opremljen z nagobčnikom in vsem drugim potrebnim. Dotičnost imetnikov psov je tudi, da pri vhodih na dvorišča ali v stavbe postavijo pisemske nabiralnike in zvonce, sicer pismonoši ni treba, da prinese pismo do nabiralnika, ki ga čuva popadljiv pes. Taki primeri so v krajevnih skupnostih Stožice, Brinje, Ivan Kavčič, Urška Zatlter na Ježici in drugod, kjer se cele skupine psov podijo po ploščadi, kot da nimajo lastnika. Dobitnik pošte se bo zastonj pritoževal nad pismonošem, če pošte ne bo dobil pravočasno, če mu jo bo poštar vrgel čez ograjo ali če bo moral po njo na bližnjo pošto. Prav tako se bo zaman pritoževal, če pošte sploh ne bo dobil, ali če bo na neprimernem prostoru namestil pisemski nabiralnik. Za take primere bi morali bolj poskrbeti tudi poštni kontrolorji, ne pa da

stanovanju itd. Da bi pri slednjih primerih nastal red, so za to dolžni poskrbeti tudi hišni sveti in odbori SZDL ter drugi.

Kontrolorjem javnih telefonskih govornic na svetujemo, da redno skrbijo za njihovo vzdrževanje, ker so namenjene tistim, ki doma nimajo telefonov, kakor tudi tistim, ki kličejo v nujnih primerih in drugim uporabnikom. Na Bratovševi ploščadi sta dve javni telefonski govornici. Tiste pri Ruškem carju in drugje pa že mesec dni molčijo. Morda so nerentabilne pa pošta ne potrebuje denarja?

R. O.

Pohvaljeni lutkarji

Imela sem možnost, da sem se 17. maja udeležila predaje kurirčkove torbe. Med program proslave je bil vključen tudi nastop lutkarjev osnovne šole Franceta Bevka.

Ko sem gledala posamezne lutke, kako nastopajo, kako prikazujejo določeno igrice, kakšne imenitne kulise imajo, predvsem pa, kako lutkarji govorijo lep, jasn jezik, so mi iz ust prišle besede: »Čudovito. To ne sme ostati zaprti v mejah šole, mora ven, med mladino, med druge ljudi.« Pri tem ne smem pozabiti,

pisma bralcev

pridejo na teren šele takrat, ko je pes že obgrizel pismonošo, lastnik psa pa je iz strahu pred posledicami postavil nabiralnik na pravo mesto.

In še to o poštarjih. Krajevna skupnost Urška Zatlter je mlada in se še vedno širi. Ljudje se priseljujejo, menjujejo stanovanja, drugi se spet odseljujejo drugam. Zato je delo pismonoš na takem terenu zelo oteženo, še posebno tam, kjer so pisemski nabiralniki v prostoru, ki je zaklenjen, pismonoša pa nima ključa od vhoda. Bili so tudi primeri, da so se pismonoši menjali vsak drugi dan in ker niso našli naslovnikov, so nekateri pošto pustili na nabiralnikih, kjer pa niso imeli ključa od vhodnih vrat, so jo odvrgli enostavno v kot – pred vhodna vrata. Zato je nujno, da na takem terenu ostanejo stalni pismonoše, ki že ljudi poznajo, kakor sta to Zvonko Simšič in Tone Obreza, ki poznata ljudi, ljudje njiju in se nanju lahko zanesejo, da bodo pošto gotovo dobili ob pravem času. So tudi drugi primeri, ki otežujejo delo pismonoš, npr. ko lastnik nabiralnika nanj ne da svojega imena ali ko lastniki stanovanj iz različnih razlogov ne dajo na nabiralnik imena podnaje-mnikov, ker se želijo izogniti plačilu obveznih dajatev, ali pa imajo prijavitelne ljudi, katarim ob morebitni smrti želijo odstopiti stanovanje, podnaje-mnik pa dejansko sploh ne živi v tem

kako so bile lutke, ki so predstavljale določene osebe ali živali (partizanka, nemški vojak, ptice, dedek itd.) domiselno oblečene in oborožene tako, kot smo dejansko takrat bili.

Zanimalo me je, kakšne starosti so ti lutkarji, v kateri razred hodijo in v kakšnem času so znanje in kvaliteto izvedbe dosegli. Odgovor se je glasil: To so učenci četrtilih razredov, vključeni v lutkarski krožek, z delom so pričeli konec novembra 1978. Krožek vodi tovarišica Severjeva in vse lutke, od zamisli do izvedbe, napravijo sami. Sami tudi naštvudirajo igrice in jo »pilijo« toliko časa, da zaživijo z njo.

Zvedela sem, da so že nastopali v vzgojnovarstvenih ustanovah naše krajevne skupnosti in tudi na območju občine Bežigrad. Povsod so bili prisrčno sprejeti in ob slovesu so klicali za njimi: Pridite še, in to kmalu!

Mislim, da moramo biti veseli, da je na šoli zrasla lutkarska dejavnost, kajti tudi ta način lahko prispeva k večji povezavi in seznanjanju življenja med NOB in danes, med krajinami naše krajevne skupnosti in proizvodnimi organizacijami na našem terenu.

Pa še nekaj, kar se tiče nas vseh. Naučili se bodo lepega slovenskega jezika, pravičnega izražanja ter nastopa in vse to prenašali na nas, poslušalce in gledalce.

VERA MORETTI

SEJA OBČ. SVETA ZVEZE SINDIKATOV

Bolj povezani s pravobranilcem samoupravljanja

Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta so kot osrednjo točko dnevnega reda obravnavali poročilo družbenega pravobranilca samoupravljanja za leto 1978. Po izčrpnem uvodu družbene pravobranilke Vlaste Dolenc in daljši razpravi so člani sveta sprejeli več ugotovitev in sklepov, ki obravnavajo tesnejšo povezanost osnovnih organizacij z delom družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Ocenili so, da je poročilo za vse občinske organe sindikatov dragoceno gradivo pri uresničevanju programov v letošnjem letu in za nadaljnje delo osnovnih organizacij, njihovih konferenc in koordinacijskih odborov. Sindikalne organizacije naj se še bolj aktivno ukvarjajo s problemi nadaljnje samoupravne organiziranosti v zvezi z organiziranjem novih tozd, položajem delovnih skupnosti, statusom dislociranih enot, položajem in problematiko enoviteljnih delovnih organizacij in v zvezi z integracijskimi procesi oziroma samoupravnim preoblikovanjem, posebno še na področju družbenih dejavnosti.

Osnovne organizacije in njihovi izvršni odbori naj posvetijo posebno pozornost delovnim razmerjem. Čimprej naj sprejmejo ustrezne samoupravne splošne akte in vsebinsko preverijo že sprejete pravilnike o delovnih razmerjih. Ugotoviti je treba, kako se uresničuje plan izrade delovnega časa in kako je z njim povezano razporedjanje delovnega časa, nadurno delo in delo po pogodbah o delu.

Sindikalne organizacije naj stalno spremljajo delo organov samoupravne delavske kontrole in pomagajo pri njihovi večji aktivnosti ter pomembnosti. Spremljajo naj tudi delo disciplinske komisije in na osnovi njenega dela proučijo nadaljnje možnosti varstva pravic delavcev.

D. B.

OB 60. LETNICI SKOJ

Mladina mu je zaupala

Nadaljevanje z 2. strani deloval v bojih za osvoboditev Trsta, ves ta čas pa je opravljal odgovorne politične funkcije.

Po osvoboditvi je nadaljeval šolanje nato pa delal na številnih odgovornih mestih vse do upo-

kojitve lani. Še vedno pa je kljub boleznim aktiven družbenopolitični delavec.

Na vprašanje, kaj meni o današnji aktivnosti mladih, je odgovoril, da gleda na mladino z zaupanjem in optimizmom. Meni pa,

da bi se morala mladina še bolj vključevati v družbeno dogajanje kot enakopraven dejavnik ter s svojim delovanjem prispevati k reševanju problemov naše samoupravne družbe. Zadovoljen je z delom mladih v klubih in društvih, kjer si nabirajo delovne in organizacijske izkušnje hkrati pa je opozoril na pomembnost strokovnega usposabljanja mladih.

SAŠO JANKOVIČ